

NODS

NORC DSM-IV Screen for Gambling Problems

NODS består av 17 frågor som mäter spelproblem senaste året (current) samt 17 frågor som mäter spelproblem någon gång i livet (lifetime). NODS är ett av de vanligaste internationella mätinstrumenten vid kliniska studier och det har även använts i flera befolkningsstudier för att mäta nuvarande och tidigare nivå av förekomst av spelproblem i befolkningen. Instrumentet kan även användas för diagnostisering i behandlings-sammanhang. Vid den svenska översättningen som gjordes 2005 infördes även tidsramen 30 dagar.

Rättningsmall

Varje ja-svar på följande frågor ger 1 poäng.

1 eller 2; 3; 5; 7; 8 eller 9; 10; 12; 13; 14, 15 eller 16; 17

0 poäng = Inga problem

1–2 poäng = Riskabla spelvanor

3–4 poäng = Problemspelande

5–10 poäng = Spelberoende

Historik

När DSM-IV ersatte DSM-III 1994 utvecklades instrumentet NODS (NORC DSM-IV Screen for Gambling Problems). Det utarbetades av the National Opinion Research Center (NORC) för att användas i den amerikanska befolkningsundersökningen 1998 (United States National Gambling Survey). Sedan dess har instrumentet använts i flera befolkningsstudier, bland annat i den norska befolkningsundersökningen 2002–2003. I Sverige har NODS bland annat använts i kliniska studier på uppdrag av Statens folkhälsoinstitut (Statens folkhälsoinstitut, 2010a; Statens folkhälsoinstitut 2010b).

Gerstein, D., Hoffman, J., Larison, C. et al. (1999). *Gambling impact and behaviour study. Report to the National Gambling Impact Study Commission*. Chicago, USA: National Opinion Research Center at the University of Chicago

Toce-Gerstein, M., Gerstein, D., Volberg, R. (2003). A hierarchy of gambling disorders in the community. *Addiction* (98), 1661-1672.

Statens folkhälsoinstitut. (2010a). *Öppenvårdsprojekt för spelberoende: En utvärdering. Rapport R 2010:15*. Östersund: Statens folkhälsoinstitut

Statens folkhälsoinstitut. (2010b). *Internetbaserat självhjälsprogram för spelberoende. Slutrapport. Rapport A 2010:11*. Östersund: Statens folkhälsoinstitut

Svenska NODS senaste året

1. Har du senaste året haft perioder som varat två veckor eller mer, då du ägnat mycket tid åt att tänka på ditt spelande eller planerat framtida spelande?

Ja Nej

2. Har du senaste året haft perioder som varat två veckor eller mer då du tänkt mycket på olika sätt att få fram pengar till ditt spelande?

Ja Nej

3. Har du senaste året haft perioder då du behövt höja dina insatser för att få samma känsla av spänning som tidigare?

Ja Nej

4. Har du senaste året försökt sluta spela, minska ditt spelande eller spela kontrollerat?

Ja Nej

OM JA PA FRÅGA 4:

5. Har du senaste året blivit rastlös eller irriterad en eller flera gånger då du försökt begränsa eller sluta med ditt spelande?

Ja Nej

6. Har du senaste året försökt sluta spela, minska ditt spelande eller spela kontrollerat utan att lyckas?

Ja Nej

OM JA PA FRÅGA 6:

7. Har det hänt tre gånger eller mer senaste året?

Ja Nej

8. Har du senaste året spelat som ett sätt att fly från personliga problem?

Ja Nej

9. Har du senaste året spelat för att lindra obehagliga känslor som exempelvis skuld, ångest, hjälplöshet eller nedstämdhet?

Ja Nej

10. Har du senaste året haft en period då du om du förlorat en dag, ofta spelat igen en annan dag för att vinna tillbaka det du förlorat?

Ja Nej

11. Har du senaste året ljugit mer än en gång för familj, vänner eller andra om hur mycket du spelar eller hur mycket du förlorat på spel?

Ja Nej

OM JA PA FRÅGA 11:

12. Har det hänt tre gånger eller mer senaste året?

Ja Nej

13. Har du någon gång senaste året tagit eller lurat till dig pengar som inte tillhört dig från familjen eller någon annan för att finansiera ditt spelande?

Ja Nej

14. Har ditt spelande senaste året orsakat allvarliga eller upprepade problem i någon av dina relationer med familj eller vänner?

Ja Nej

OM DU GÅTT I SKOLAN SENASTE ÅRET:

15. Har ditt spelande senaste året orsakat problem då du gått i skolan, exempelvis att du varit frånvarande enstaka lektioner eller hela dagar för att spela eller att du fått sämre betyg?

Ja Nej

OM DU ARBETAT SENASTE ÅRET

16. Har ditt spelande senaste året medfört att du förlorat ett arbete, fått problem med arbetet eller gått miste om ett bättre jobb eller karriärmöjligheter?

Ja Nej

17. Har du senaste året varit tvungen att be familjen eller andra om att få låna pengar för att lösa en ekonomisk krissituation som huvudsakligen uppstått på grund av ditt spelande?

Ja Nej

Svenska NODS 30 dagar

1. Har du under de senaste 30 dagarna haft perioder som varat två veckor eller mer, då du ägnat mycket tid åt att spela, tänka på ditt spelande eller planerat framtida spelande?

Ja Nej

2. Har du under de senaste 30 dagarna haft perioder som varat två veckor eller mer då du tänkt mycket på sätt att få fram pengar till ditt spelande?

Ja Nej

3. Har du under de senaste 30 dagarna haft perioder då du behövt höja dina insatser för att få samma känsla av spänning som tidigare?

Ja Nej

4. Har du under de senaste 30 dagarna försökt sluta spela, minska ditt spelande eller spela kontrollerat?

Ja Nej

OM JA PÅ FRÅGA 4:

5. Har du under de senaste 30 dagarna blivit rastlös eller irriterad då du försökt begränsa eller sluta med ditt spelande?

Ja Nej

6. Har du under de senaste 30 dagarna försökt sluta spela, minska ditt spelande eller spela kontrollerat utan att lyckas?

Ja Nej

7. Har det hänt tre gånger eller mer under de senaste 30 dagarna?

Ja Nej

8. Har du spelat som ett sätt att fly från personliga problem under de senaste 30 dagarna?

Ja Nej

9. Har du under de senaste 30 dagarna spelat för att lindra känslor av skuld, ångest, hjälplöshet eller nedstämdhet?

Ja Nej

10. Har du under de senaste 30 dagarna haft en period då du, om du förlorat en dag, spelat nästa dag för att vinna tillbaka det du förlorat?

Ja Nej

11. Har du under de senaste 30 dagarna ljugit för familj, vänner eller andra om hur mycket du spelar eller hur mycket du förlorat på spel?

Ja Nej

OM JA PÅ FRÅGA 11:

12. Har det hänt tre gånger eller mer under de senaste 30 dagarna?

Ja Nej

13. Har du någon gång under de senaste 30 dagarna tagit pengar som inte tillhört dig eller lånat pengar utan att fråga för att finansiera ditt spelande eller betala skulder orsakade av ditt spelande?

Ja Nej

14. Har ditt spelande under de senaste 30 dagarna orsakat allvarliga eller upprepade problem i någon av dina relationer med familj eller vänner?

Ja Nej

OM DU GÅTT I SKOLAN UNDER DE SENASTE 30 DAGARNA:

15. Har ditt spelande under de senaste 30 dagarna orsakat problem då du gått i skolan, exempelvis att du varit frånvarande för att spela eller att du fått sämre betyg på grund av ditt spelande?

Ja Nej

OM DU ARBETAT UNDER DE SENASTE 30 DAGARNA:

16. Har ditt spelande under de senaste 30 dagarna medfört att du förlorat ett arbete, fått problem med arbetet eller gått miste om karriärmöjligheter?

Ja Nej

17. Har du under de senaste 30 dagarna varit tvungen att fråga familjemedlemmar eller andra om att få låna pengar för att lösa en ekonomisk krissituation som huvudsakligen uppstått på grund av ditt spelande?

Ja Nej

Folkhälsomyndigheten